

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

10. Vtrum recedente fictone baptismus obtinear effectum suum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Alias, e. c. l. c. conio. marj.

intelligi, uel propter perseverantiam macula, aut actualis commissionis simul cum baptismo, uel propter ipsum impedire sacramenti effectum. Inter quae tanti refert, quod sola fictio (quae nihil aliud uidetur quam impedire gratiam) per penitentiam delenda est, cum peccatis commissis post baptismum: reliqua autem per baptismi ualorem recedente fictione delentur.

14. c. d. q. 3. ar. 1. 2. 3. & 4. 17. q. 3. ar. 4. c. 1.

Ad hoc eam uideatur deseruire litera. dicens, Et etiam simul existentium cum baptismo: excipitur: autem sola fictio, quoniam ipsa est, quae contrariatur sacramento: nec puto fictionis peccato intelligendum in proposito crimen illud, quod fundat fictionem (pura incredulitatem) sed ipsam malam intentionem sacramenti, quae sacrilegi species est: hic enim actus est proprie fictio: quoniam isto actu monstrat, qui baptizatur se uelle quod non uult. Et confirmatur hoc ex uerbis Augusti. dicens, Cum illa fictio ueraci confessione recesserit, quae corde in malitia uel sacrilegio perseverante, peccatorum abluitionem non sinebat fieri: ex hoc eam quod nullam speciem peccati fictionis tribuit, nisi sacrilegium, insinuat, uidetur, quod sit illa fictio. Et hinc sequitur, quod talis fictio sufficienter confiteretur, dicendo se iniuriam fecisse baptismum, ponendo illi obicem peccati mortalis, & confitendo commissam post baptismum.

lib. de bapt. p. contra Donat. ca. 1. ar. c. 10. 7.

Alias, abolitio. n. m.

q. 66. ar. 9.

Aduerte quoque aliud esse dimidium a Deo expectare ueniam, & aliud esse uariis medijs a Deo expectare ueniam. Primum est impium, secundum hic docemur, dum baptizatus, per medium penitentiae, & per medium baptismi simul, a Deo expectat ueniam. Cogimur autem ad utrum-

rectam fidem Christi habere, & sacramentum uenerari, & uelle se Christo conformari, & uelle a peccato recedere. unde cuiusque peccato uult homo inhaerere, si ad baptismum accedit, fictus accedit, quod est inuoluntate accedere: sed hoc intelligendum est de peccato mortali, quod gratiae contrariatur, non autem de peccato ueniali. unde fictio hic quodammodo includit omnem peccatum.

ARTICVLVS XX.

Utrum fictione recedente, baptismus suum effectum consequatur.

AD DECIMUM sic proceditur. Videtur, quod fictione recedente, baptismus suum effectum non consequatur. Opus enim mortuum, quod est sine charitate, non potest unquam uiuificari: sed ille qui fictus accedit ad baptismum, recipit sacramentum sine charitate. ergo nunquam potest uiuificari hoc modo, ut gratiam conferat.

¶ 2. Preter. Fictio uero esse fortior quam baptismus, cum impediatur eius effectum: sed fortius non tollitur a debiliore. ergo peccatum fictionis non potest tolli per baptismum fictione impeditum. & sic baptismus non consequatur suum effectum, qui est remissio omnium peccatorum.

¶ 3. Preter. Contingit quod aliquis sicte accedat ad baptismum, & post baptismum multa peccata committat, quae tamen per baptismum non tolluntur: quia baptismus tollit peccata praeterita, non futura. ergo baptismus talis, numquam consequatur suum effectum, qui est remissio omnium peccatorum.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in libro de baptismo, tunc ualere incipit ad salutem baptismus, cum illa fictio ueraci confessione recesserit, quae corde in malitia uel sacrilegio perseverante, peccatorum abluitionem non sinebat fieri.

RESPON. Dicendum, quod (sicut supra dictum est) baptismus est quaedam spiritualis regeneratio. cum autem aliquis generatur, simul cum forma recipit effectum formae, nisi sit aliquid impediens, quo remoto forma rei generata perficit suum effectum: sicut simul cum corpore graue generatur, mouetur deorsum, nisi sit aliquid prohibens, quo remoto statim incipit

moueri deorsum. Et similiter quando aliquis baptizatur, accipit characterem, quasi formam, & consequitur proprium effectum, qui est gratia remittens omnia peccata. Impeditur autem quandoque per fictionem: unde oportet quod remota ea per penitentiam, baptismus statim consequatur suum effectum.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sacramentum baptismi est opus Dei, & non hominis: & ideo non est mortuum in ficto, qui sine charitate baptizatur.

AD SECUNDUM dicendum, quod fictio non remouetur per baptismum, sed per penitentiam subsequentem, quae remota, baptismus aufert culpam, & reatum omnium peccatorum precedentium baptismum, & etiam simul existentium cum baptismo. unde Augustinus dicit in libro de baptismo: Soluitur hesternus dies, & quicquid superest, soluitur, & ipsa hora momentumque ante baptismum, & in baptismum: deinceps autem continuo reus esse incipit. & sic ad baptismi effectum consequendum concurrunt baptismus, & penitentia: sed baptismus sicut causa per se agens: penitentia sicut causa per accidens, id est remouens prohibens.

AD TERTIUM dicendum, quod effectus baptismi non est tollere peccata futura, sed praesentia uel praeterita. & ideo recedente fictione, peccata sequentia remittuntur quidem, sed per penitentiam, non per baptismum. Unde non remittuntur quantum ad totum reatum, sicut peccata praecedentia baptismum.

QVAESTIO LXX.

De circumcisione, quae praecessit baptismum, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de preparatoris ad baptismum. Et primo de preparatorio, quod praecessit baptismum, id est, de circumcisione. Secundo, de preparatorijs, quae concurrunt simul cum baptismo, scilicet de catechismo & exorcismo.

CIRCA primum queruntur quatuor.

¶ Primo, Utrum circumcisio fuerit preparatoria, & figuratiua baptismi.

¶ Secundo, De institutione ipsius.

¶ Tertio, De ritu eius.

¶ Quarto, De effectu ipsius.

que simul medium recurre: quia credimus praecedentia peccata remitti, quo ad culpam, & poenam totaliter (hoc enim continet gratia baptismalis) fictionem uero cum posterioribus peccatis remitti quidem quo ad culpam, quo ad penam uero non, nisi quantum sacramento penitentiae remittit. Unde apparet falsitas allegata superioris glossae, praeter id, quod est contra textum.

¶ Super Quaestionem septuagesimam, & quaestionem septuagesimam primam.

CIRCA quaest. 70. & 71. nihil scribendum uidetur nisi in his, quae dicuntur in arti. 3. de causalitate exorcismorum. Non caret siquidem scriptura duo ibi dicta. primum est circa apprehensionem sensuum per exorcismos baptismales. Secundum est circa uisionem, quae fit in uertice baptizati, quod operatur conseruationem gratiae baptismalis. Primum enim intelligo non sic, quod exorcismus minuat interiorum infectionem sensuum animae, quia hoc sine gratia non uideo posse fieri in paruulis, quicquid sit in adultis: sed intelligo sic quod potestas demonis ad praeccludendum sensus interiores animae coefferat demoni propter interiorum infectionem animae per exorcismum impeditur, ne scilicet ob infectas interiores animae partes praeccludat illas ad sentiendum spiritualia, quae Christi sunt, ita quod potestas demonis per exorcismos baptismales impeditur ne possit extrinseca obstacula sacramento, & intrinseca sacramenti effectui praestare. ¶ Secundum dictum, cum de actu conseruatione intelligi nequeat, de pascha opor-